

Kommunale retningslinjer for motorisert ferdsel i utmark 2023 - 2027

Innholdsfortegnelse

1. Formål.....	3
2. Virkeområde.....	3
3. Saksbehandling.....	4
4. Klagebehandling	4
5. Generelle bestemmelser	5
6. Forskriften § 5 bokstav a – ervervsmessig kjøring (leiekjøring).....	6
7. Forskriften § 5 bokstav b – transport av personer med funksjonsnedsettelse	7
8. Forskriften § 5 bokstav c – transport av bagasje og utstyr til hytter	8
9. Forskriften § 5 bokstav e – transport av ved	9
10. Forskriften § 5 bokstav f – gruppeturer på snødekt mark	10
11. Forskriften § 6 – unntakstilfeller med særlig behov for transport	11
12. Motorferdselloven § 6 – særlige grunner for bruk av motorfartøy eller luftfartøy	12
13. Kart	13

Vedtatt i kommunestyret 21. juni 2023

Sak 55/2023

1. Formål

Formålet med retningslinjene er å regulere motorferdsel i utmark ut fra et samfunnsmessig helhetssyn for å verne om naturmiljøet og fremme trivselen.

Retningslinjene skal

- informere søkerne om gjeldende regelverk og krav til søknaden og saksbehandlingen
- sørge for gode politiske og administrative beslutninger
- sørge for forsvarlig og god kvalitet i tjenesten
- bidra til å redusere uønsket variasjon i vedtakene som fattes.

2. Virkeområde

Retningslinjene gjelder for motorisert ferdsel i utmark i Rana kommune.

Retningslinjene utfyller bestemmelsene som er gitt i

- lov om motorferdsel i utmark og vassdrag av 10. juni 1977 nr. 82
- nasjonal forskrift for bruk av motorkjøretøy i utmark og på islagte vassdrag av 15.05.1988.

2.1 Avgrensninger og definisjoner

- Med motorferdsel menes bruk av kjøretøy (bil, traktor, ATV, motorsykel, beltebil, snøskuter og liknende) og båt eller annet flytende eller svevende fartøy drevet med motor, og landing og start med motordrevet luftfartøy. Lossing av helikopterløft og liknende regnes også som landing.
- Snøskuter er definert som beltemotorsykel til bruk på snø, utstyrt med ett eller to drivbelter og styreski. ATV med belter er ikke snøskuter.
- Preparering av snøskuterløyper kan gjøres med tråkkemaskin og liknende kjøretøy.
- Kjøring i snøskuterløyper er ikke omtalt i disse retningslinjene.
- Med hytte menes bygning registrert som fritidsbolig eller bolig registrert brukt som fritidsbolig i matrikkelen, og ment for varig opphold og overnatting over tid.

3. Saksbehandling

3.1 Generelt om saksbehandling

- Saker som skal behandles politisk må være levert inn senest tre uker før aktuelt møte.
- Søknader som er mangelfulle og/eller mangler nødvendig dokumentasjon, vil ikke bli realitetsbehandlet før de nødvendige opplysningene foreligger.
- Kommunen skal begrunne vedtaket. Dette gjelder både for tillatelser og ved avslag.
- Behandling av søknader om dispensasjon kan ta lang tid. Kommunen skal sørge for at saken blir tilstrekkelig opplyst, og om nødvendig må berørte organer uttale seg.

3.2 Vurdering av samlet belastning for reindriften

I administrativ og politisk saksbehandling av søknader om motorferdsel i utmark skal kommunen vurdere den samlede belastninga for reindriften.

- Kommunen skal ikke gi tillatelser for søknader som er i strid med retningslinjene, selv om lovverket kan åpne for å gi tillatelse.
- Kommunen skal ha en streng praksis for å gi tillatelser, for at større sammenhengende reindriftsområder skal bli minst mulig berørt av motorisert ferdsel i utmark.

4. Klagebehandling

- Kommunens vedtak kan påklages. Klageinstans er Statsforvalteren i Nordland. Klagefristen er tre uker etter at søkeren har mottatt vedtaket.
- Kommunens vedtak kan påklages av søkeren eller annen med rettslig klageinteresse. Hvem som har rettslig klageinteresse vurderes konkret i den enkelte saken.

5. Generelle bestemmelser

5.1 Søknad for motorisert ferdsel som ikke er tillatt direkte i lov eller forskrift

1. Søker skal bruke kommunens elektroniske søknadsskjema for søknader om motorisert ferdsel i utmark.
2. Søker kan bare søke om ett formål i hver søknad. Skal det søkes om flere formål må søker sende inn én søknad for hvert formål.
3. Kart med inntegnet ønsket kjøreturasé skal være vedlagt hver enkelt søknad.

5.2 Tillatelsen

1. **Før kjøring kan skje, skal grunneiers samtykke foreligge.** For kjøring til hytte over Statskogs eiendom, trengs det ikke samtykke fra Statskog.
2. Tillatelsen gjelder kun for det angitte formålet og tidsrommet som kommer frem av tillatelsen.
3. Tillatelsen skal inneholde kartfestet, eller på annen måte angitt, trasé som skal benyttes.
4. Kjøring skal om mulig følge eldre kjørespor og/eller følge faste traséer.
5. Tillatelsen gjelder kjøring tur/retur.
6. Tillatelsen gjelder kun for navngitte personer.
7. Tillatelsen skal alltid være med under kjøringen og fremvises ved kontroll.

5.3 Kjørebok

1. Når det er krav om kjørebok skal denne fylles ut når turen starter, og skal følge kjøretøyet og vises ved kontroll.
2. Utfylt kjørebok for snøskuterkjøring skal sendes til Rana kommune senest 1. juni.
3. Utfylt kjørebok for annen motorisert ferdsel i utmark skal sendes til Rana kommune straks etter at fristen for kjøringen er utløpt.

5.4 Fartsgrenser for snøskuterkjøring

1. Hvis ikke annet er angitt, er den øvre fartsgrensen 70 km/t.
2. For snøskuter med kjelke er den øvre fartsgrensen 60 km/t.
3. Hvis det sitter folk i kjelken, er den øvre fartsgrensen 40 km/t.

5.5 Kjøretider

1. Kjøring på snødekt mark er tillatt fra og med 1. november til og med 5. mai. Sesongen utvides ikke selv om 5. mai er i tilknytning til helg, for eksempel en fredag.
2. Kjøring til hytte kan gjøres alle dager uten tidsbegrensning.
3. Annen kjøring er bare tillatt mellom kl. 07:00 og 23:00 alle dager.
4. Kommunen skal avslutte sesongen tidligere dersom reinbeitedistriktene ber om dette av hensyn til reindriften.

5.6 Områder med begrensninger i snøskuterkjøring

1. I naturvernområder er det strenge regler, og det kreves også tillatelse fra Statsforvalteren i Nordland eller Midtre Nordland nasjonalparkstyre. Du må selv undersøke hvem som er forvaltningsmyndighet for området du ønsker å kjøre i. Her er oversikt over verneområder, og hvem som er forvaltningsmyndighet for det enkelte området: <https://www.rana.kommune.no/vare-tjenester/miljo-klima-og-natur/natur/verneomrader/>
2. Det tillates ikke kjøring ut på isen på Grunnvatnet og Akersvatnet.
3. Innenfor området til Ildgruben reinbeitedistrikt skal snøskuterkjøring begrenses til et minimum.
 - a. Transport av bagasje og utstyr til hytter kan tillates.
 - b. Transport av personer med funksjonsnedsettelse tillates bare i noen avgrensede områder definert i kapittel 7.2.
 - c. Transport av ved fra nord-/østsiden av Krabbfjellet tillates ikke.
 - d. Området til Ildgruben reinbeitedistrikt har grenser som vist i kart i kapittel 13.

5.7 Motorferdsel med tillatelse direkte i lov og forskrift

En rekke former for motorferdsel i utmark kan gjøres direkte med hjemmel i lov og forskrift.

[Motorferdsel med hjemmel direkte i motorferdselloven § 4](#)

[Bruk av motorkjøretøy på bar mark med hjemmel direkte i forskriften § 2](#)

[Elektriske sykler kan brukes i utmark uten tillatelse etter forskriften § 2a](#)

[Bruk av motorkjøretøy på vinterføre med hjemmel direkte i forskriften § 3](#)

6. Forskriften § 5 bokstav a – ervervsmessig kjøring (leiekjøring)

1. Leiekjøring skal brukes som et virkemiddel for å redusere antall dispensasjoner.
2. Avtale om leiekjøring kan inngås for 3 år av gangen innenfor fastsatte områder.
3. Primært er det ønskelig at fastboende påtar seg leiekjøring.
4. Dersom det ikke finnes fastboende i områder med eksempelvis mange hytter og/eller stor utfart, kan tillatelse til leiekjøring gis til frivillige organisasjoner (for eksempel Røde Kors eller Norsk Folkehjelp) eller til eiere av hytter i området.
5. Dersom leiekjører er forhindret fra å ta på seg oppdrag, kan andre med navnet sitt på tillatelsen kjøre i hans/hennes sted.
6. Leiekjørere skal senest 1. juli levere inn årlig rapport over antall turer på fastlagt skjema.
7. Antall løyvehavere vurderes ut fra behovet for transport i de ulike områdene.

7. Forskriften § 5 bokstav b – transport av personer med funksjonsnedsettelse

7.1 Generelt om søknad og tillatelse

1. Tillatelse kan gis for inntil 5 år.
2. Tillatelse kan gis for 18 kjøredager per sesong, og det skal føres kjørebok.
3. Standardisert legeerklæring skal legges ved søknaden.
 - a. Legeerklæring skal være nyere enn 5 år.
 - b. Funksjonsnedsettelse som skyldes alder eller midlertidig sykdom/skade er ikke grunnlag for dispensasjon.
 - c. Legeerklæringen må angi varig og vesentlig funksjonsnedsettelse, nedsatt forflytningsevne og si noe om søkers evne til å gå på ski.
4. Personen med funksjonsnedsettelse skal stå som søker. Hvis søkeren ikke kan kjøre selv, kan andre kjøre snøskuteren så lenge søkeren sitter på eller fraktes på kjelke.
5. Tillatelse til bruk av følgeskuter kan kun gis hvis det åpenbart er nødvendig. Tillatelsen utstedes i navnet til personen med funksjonsnedsettelse, slik at ulike personer har mulighet til å være følge. Ved behandling av søknader om følgeskuter skal det legges betydelig vekt på funksjonsnedsettelsens art og omfang, og på søkers konkrete behov for hjelp og bistand under egen kjøring. Søknad om følgeskuter behandles etter forskriftens § 6.

7.2 Hvor kan transport av personer med funksjonsnedsettelse skje?

1. Personer med funksjonsnedsettelse skal i hovedsak kjøre i de åpne løypene.
2. Kommunen skal være restriktiv med å tillate kjøring utenfor løypenettet.
3. Personer med funksjonsnedsettelse, i husstander med **hytte langt unna en åpen løype**, kan få tillatelse til transport til 2 turmål i hyttas nærområde. Følgende vilkår gjelder:
 - a. Hytta og turmålet skal ligge utenfor området til Ildgruben reinbeitedistrikt.
 - b. Hvis søker skal kjøre på Statskogs eiendom, må søker først innhente samtykke fra Statskog og legge dette ved søknaden.
4. Kommunen skal ikke gi tillatelse til transport av personer med funksjonsnedsettelse i området til Ildgruben reinbeitedistrikt, men med mulighet for følgende unntak:
 - a. **Alle personer med funksjonsnedsettelse** kan få tillatelse til transport fra Østerdal til og på Kallvatnet. De som har snøskutergarasje på Jordbrua, eller som bor i Plurdalen, eller er i husstand med hytte i Plurdalen, kan få tillatelse til transport fra Jordbrua.
 - b. Personer med funksjonsnedsettelse, i husstander med **hytte ved Kallvatnet**, kan få tillatelse til transport på Kallvatnet.
 - c. Personer med funksjonsnedsettelse, i husstander med **hytte på Mogresfjellet**, kan få tillatelse til transport til Holmtjønnna og Steintjønnna, og til besøk på andre hytter i området.
 - d. Personer med funksjonsnedsettelse, i husstander med **hytte i Nevertjønnlia**, kan få tillatelse til transport til Nevertjønnna.
 - e. Personer med funksjonsnedsettelse, i husstander med **hytte eller bolig ved Kløfttjønnna og Litlraudvatnet**, kan få tillatelse til transport til disse vannene.

- f. Personer med funksjonsnedsettelse, i husstander med **hytte eller bolig ved Malmhaugen**, kan få tillatelse til transport til Ringlitjønnna.
 - g. Personer med funksjonsnedsettelse, i husstander med **hytte eller bolig i området Stupforsmoen/Kvanndalen**, kan få tillatelse til transport til 2 turmål på Lasken.
 - h. Personer med funksjonsnedsettelse, i husstander med **hytte eller bolig i Grønfjelldalen eller Plurdalen**, kan få tillatelse til transport til 2 turmål på Langfjellet vest for Steinkjerringhaugen. Turmålene må være i hyttas/boligens nærområde, og i nærheten av hverandre. Kjøring på langs av Langfjellet tillates ikke.
5. Søkere som har flere nærområder der transport av personer med funksjonsnedsettelse kan tillates, må velge ett av nærområdene. Transport til og på Kallvatnet kommer i tillegg til 2 turmål i nærområdet.

8. Forskriften § 5 bokstav c – transport av bagasje og utstyr til hytter

8.1 Generelt om søknad og tillatelse

- 1. Tillatelse kan gis for inntil 5 år.
- 2. Ren persontransport er ikke tillatt etter denne paragrafen. Personer kan kun sitte på i forbindelse med transport av bagasje og utstyr til hytter, dersom dette ikke fører til ekstra kjøring.
- 3. Det gis én (1) dispensasjon per hytte per husstand.
 - a. Tillatelse kan kun gis til eier og med eiers nærmeste familie som tilleggssjåfører. Til nærmeste familie regnes hytteeierens daglige husstand, typisk ektefelle/samboer/partner og barn av disse. Begrepet nærmeste familie gjelder også foreldre, barn etter at de er blitt voksne, og deres ektefelle/samboer/partner og barn.
 - b. Ektefeller/samboere/partnere som eier hytta sammen får ikke selvstendige tillatelser til å kjøre. Den ene eieren må stå som tilleggssjåfør til den andre.
 - c. Hvis hytta er registrert med flere eiere fra forskjellige husstander, kan én eier fra hver husstand få tillatelse etter forskriftens § 5 bokstav c, og få mulighet for egne tilleggssjåfører.
- 4. Kjøretillatelsen gjelder bare for de personene som har navnet sitt på dokumentet.
- 5. Søknad om tillatelse til transport av bagasje og utstyr til leid hytte behandles etter forskriften § 6.
 - a. For kortvarige leieforhold, kortere enn én sesong, gis det ikke tillatelse til kjøring. Leietaker kan benytte leiekjøring der leiekjøring er tilgjengelig.
 - b. Dersom leietaker ved langtidsleie får tillatelse til kjøring, faller hytteeiers tillatelse bort i leieperioden.
 - c. Et annekset er ikke en selvstendig boenhet, og kommunen kan ikke gi tillatelse for å kjøre til annekset. Leietaker av annekset kan benytte leiekjøring.

8.2 Traséer til hytter

1. Kjøring skal i størst mulig grad kanaliseres og følge felles trasé så langt som mulig, før avkjøring til de forskjellige nærområdene og hyttene.
2. Hytteeiere skal velge korteste kjørbare vei fra felles trasé til egen hytte.
3. Alle hytteeiere har ansvar for å holde traséen smal, og ikke lage parallelle spor.
4. **Hytteeiere ved Kallvatnet** skal kjøre fra Østerdal.
 - a. Kjøring over Tempelhaugtjønna og Tolvtuvlandet tillates ikke.
 - b. Alternativ trasé til hyttefeltet på østsiden av Kallvatnet tillates, men kun dersom isen ikke er farbar. Traséen følger veien og krysser Junkeråga nede ved Kallvatnet. Videre går den tett inntil hyttefeltet.
 - c. Bare hytteeiere med snøskutergarasje i Jordbrua eller som bor i Plurdalen kan starte fra Jordbrua.
5. **Hytteeiere på Mogresfjellet** skal kjøre fra parkeringsplassen ved Røde Kors-hytta i Umbukta.
 - a. Trasé skal følge dalen forbi Møltjønna.
 - b. Alternativ trasé over Umskardet tillates ikke.
 - c. Alternativ trasé over isen på Akersvatnet og Grunnvatnet tillates ikke.
6. **Hytteeiere i Nevertjønna** skal kjøre fra parkeringsplassen ved Røde Kors-hytta i Umbukta.
 - a. De skal følge samme trasé som hytteeiere i Mogresfjellet før de følger Akersvassveien videre.
 - b. Trasé fra Øverdalen tillates ikke.
 - c. Alternativ trasé over Umskardet tillates ikke.
7. **Hytteeiere på Umskardet** skal kjøre fra Umbukta og følge gammelveien opp til hytta.

9. Forskriften § 5 bokstav e – transport av ved

På vinterføre kan nødvendig transport av ved **fra egen eiendom til egen fast bopel** gjøres uten å søke om tillatelse. Om kjøring må skje over annen eiers grunn, skal grunneiers samtykke foreligge.

9.1 For søknadspliktig transport av ved gjelder:

1. Tillatelse kan gis for inntil 5 år, hvis hogsttillatelsen gjelder for flere år.
2. Tillatelse gis for 6 kjøredager per sesong, og det skal føres kjørebok.
3. Det er ikke tillatt å kjøre i påskeuka, fra og med palmesøndag til og med 2. påskedag.
4. Hogsttillatelse fra grunneier skal ligge ved søknaden.
5. Det er påbudt med kjelke.

Kommunen gir ikke tillatelse til transport av ved fra nord- og østsiden av Krabbfjellet.

10. Forskriften § 5 bokstav f – gruppeturer på snødekt mark

Kommunen kan gi tillatelse til gruppeturer på snødekt mark for beboere på helse- og omsorgsinstitusjoner, medlemmer av pensjonistforeninger eller foreninger for forflytningshemmede.

Det kan kun gis tillatelse til turer til bestemte mål, der snøskutertransport inngår som en nødvendig del, og ikke som ren rekreasjonskjøring. Begrensninger i kapittel 5.6 gjelder også for gruppeturer.

1. Turen må være i regi av helse- og omsorgsinstitusjoner eller ideelle organisasjoner, som for eksempel Røde Kors, Lions og Rotary. Selve kjøringen kan gjøres av/settes bort til andre, for eksempel snøskuterklubber eller idrettslag.
2. Tillatelse kan ikke gis til idrettslag, snøskuterklubber og liknende medlemsorganisasjoner, og heller ikke til løselig organiserte lag, grupper eller til familier.
3. Transporten skal skje langs bestemte traseer dersom kommunen anviser slike.
4. Det kan kun gis tillatelse til én gruppetur av gangen, og det kan ikke gis tillatelse for månedlige arrangementer eller liknende.

Hvis arrangøren planlegger å kjøre på Statskogs eiendom utenfor Ildgruben reinbeitedistrikt sitt område, må arrangøren først innhente samtykke fra Statskog og legge dette ved søknaden.

11. Forskriften § 6

– unntakstilfeller med særlig behov for transport

Forskriften § 6 gjelder unntakstilfeller for alle motorkjøretøy, men ikke for motorfartøy og luftfartøy. Bestemmelsen er streng, og de juridiske vilkårene må være oppfylt, før kommunen kan vurdere om det skal gis en tillatelse.

Følgende vilkår *må* være oppfylt for at tillatelse *kan* gis:

- 1. Transporten skal være et unntakstilfelle**
I vilkåret «unntakstilfelle» ligger det at behovet skal begrenses til antall turer/dager og det skal kjøres etter en bestemt strekning eller i et bestemt område.
- 2. Transporten skal utgjøre et særlig behov for søker**
Er kjøringen nødvendig og har den et akseptert nytteformål, eller bærer den preg av unødvendig kjøring? Formålet med selve transporten er avgjørende.
- 3. Behovet for transport skal ikke knytte seg til turkjøring eller persontransport**
Kun nyttekjøring er tillatt etter forskrift § 6, kjøring for turens skyld er ikke tillatt. Det kan ikke gis dispensasjon for fornøyles- eller rekreasjonskjøring.
- 4. Behovet for transport kan ikke dekkes på annen måte**
Som for eksempel med leiekjøring eller bruk av det åpne løypenettet. Hvis personen søker om barmarkskjøring skal kommunen alltid vurdere om transporten kan skje om vinteren. Dårlig planlegging eller at søkeren bor langt unna er ikke grunnlag for å tillate barmarkskjøring hvis transporten kan skje om vinteren.

Behovet for transport må vurderes mot mulige skader og ulemper ut fra målet om å redusere motorferdselen til et minimum. Forhold som må tas med i vurderingen er blant annet hvilke virkninger motorferdselen vil ha når det gjelder spor i terrenget, støy og forurensning, hvor sårbart området er og konflikter som kan oppstå med andre interessegrupper og naturmiljø.

Rundskriv T-1/96 kapittel 7.3.2 omhandler saksbehandling etter § 6 og gir eksempler både på tilfeller der det kan gis tillatelse og der det ikke kan gis tillatelse.

<https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kilde/md/rus/1996/0004/ddd/pdfv/276025-t-1-96.pdf>

Hvis alle vilkårene er oppfylt, *kan* kommunen i unntakstilfeller gi tillatelse.

- Avgjørelsen om tillatelse skal gis, skal gjøres ut fra en skjønnsmessig helhetsvurdering.
- Kommunen skal blant annet ta samlet belastning for reindriftsnæringen med i vurderingen av om tillatelse kan gis.
- Selv om den enkelte tillatelsen ikke vil gi vesentlige ulemper, kan en søknad avslås av hensyn til de samlede konsekvenser av å innvilge tilsvarende søknader.
- Tillatelse til kjøring etter forskriften § 6 gis for en begrenset periode og for én bestemt tur eller svært få turer.

12. Motorferdselloven § 6

– særlige grunner for bruk av motorfartøy eller luftfartøy

Det kan etter skriftlig søknad gis tidsbegrenset tillatelse i forbindelse med

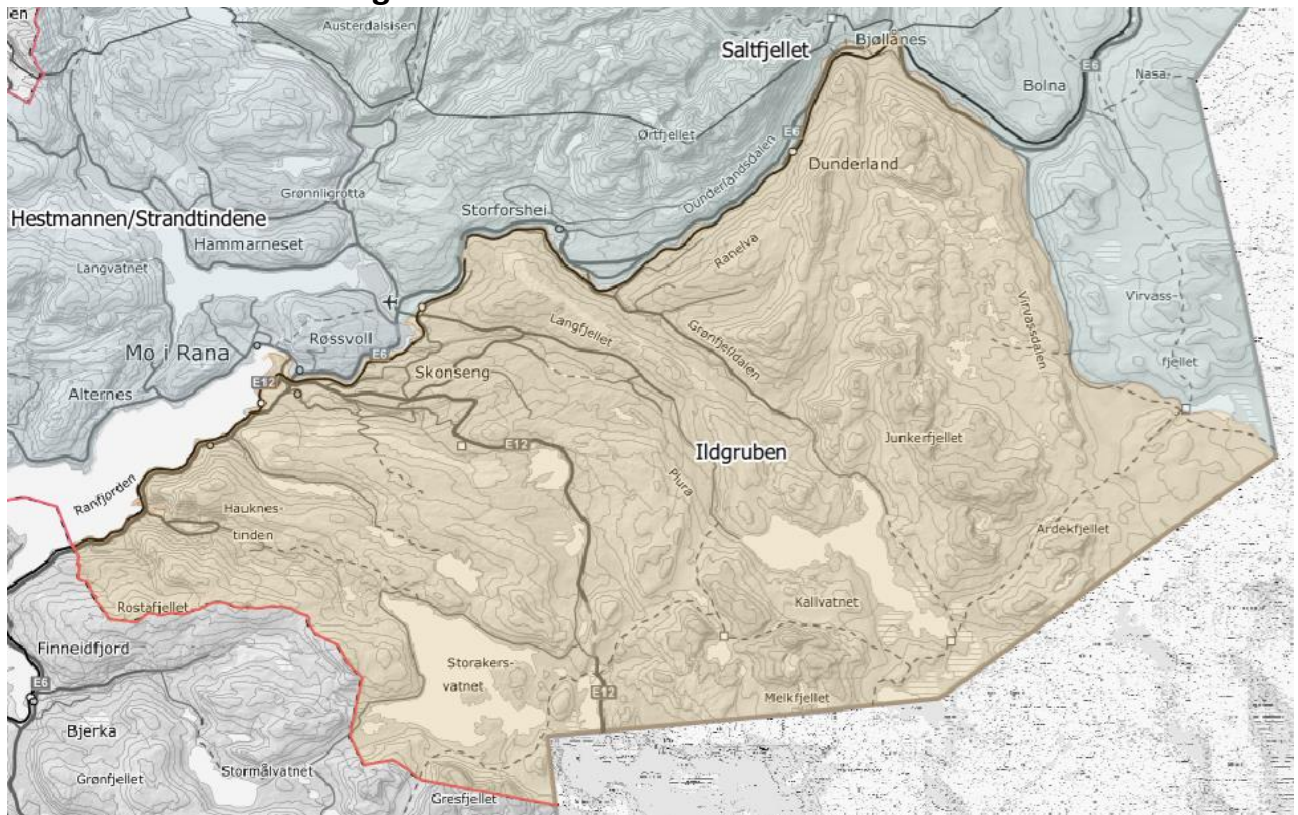
1. nødvendig transport i forbindelse med fiskekultiveringstiltak i offentlig regi, eller i regi av lag og foreninger
2. transport i forbindelse med vitenskapelige undersøkelser
3. transport av eldre og funksjonshemmede
4. andre formål som ikke knytter seg til turkjøring og som ikke kan dekkes på annen måte

Transport innenfor området til Ildgruben reinbeitedistrikt bør styres til juli og august, og da etter avtale med reinbeitedistriktet.

- Dag for transport med helikopter skal avklares med reinbeitedistriktet før helikopter bestilles, slik at transporten kan tilpasses reindriften.
- Kommunen sender kopi av tillatelsen til reinbeitedistriktet.

13. Kart

13.1 Områdekart for Ildgruben reinbeitedistrikt

13.2 Kart som viser områdene til reinbeitedistriktene i Rana

